

WSZECHPOLAK

Numer 3 – Niedziela *Pismo Zjazdu Programowo-Metodycznego OH-y ZHR*

Od Redakcji:

Progmet® ma się ku końcowi, mija trzeci dzień wspólnych obrad, dyskusji i zabawy. Dziś wszyscy rozjedziemy się do swoich domów i zasileni nowymi ideami będziemy kontynuować naszą harcerską robotę.

Mamy nadzieję, że pomimo kontrowersji jakie wywoływała czasami nazwa naszej gazety byliśmy w stanie chociaż po części zaspokoić głód informacji szanownych Druhów. Cóż można powiedzieć jeszcze, przede wszystkim dziękujemy wszystkim, którzy pomagali w pracy „WSZECHPOLAKA”, jesteśmy wdzięczni za wszelkie dostarczone materiały, niestety (jak sądze z braku czasu) niewszystkie obiecane streszczenia ścieżek do nas dotarły, te które zamieściliśmy powinny przybliżyć obraz zajęć organizowanych w dniu wczorajszym. Na szczególną uwagę zasługuje projekt dh. Phm. Roberta Chalimoniuka dotyczący harcerskiego (ZHRowskiego) programu telewizyjnego i czasopisma (patrz art. „Nasze pojutrze...”).

Życzymy powodzenia w harcerskiej pracy i mamy nadzieję spotkać się na kolejnym Progmetcie®.

CZUWAJ!

Redakcja

Nasze pojutrze...

Wszelkie rozważania jak i pomysły które poniżej prezentuje opieram na moim blisko dwu letnim doświadczeniu w tworzeniu Magazynu harcerskiego „Pojutrze”
phm. Robert Chalimoniuk

Program w TV jest przedsięwzięciem poważnym i dużym. Jest to zadanie ba skalę całego Związku. Wymaga wkładu systematycznej pracy wielu instruktorów i obejmować musi, przy okazji, wiele form naszej aktywności. Postaram się wykazać, że aby osiągnąć zamierzone cele nie możemy poprzestać tylko na szklanym ekranie.

Cele

- Pozyskiwanie nowych członków
- Pomoc metodyczna i programowa w działalności drużyn
- Przekazywanie informacji
- Pozyskiwanie przyjaciół i sprzymierzeńców
- Kształtowanie pozytywnego obrazu naszej działalności
- Promowanie harcerskiego stylu życia

Adresat

Zarówno ze względów czysto technicznych jak i programowo – metodycznych program powinien być skierowany do młodzieży w wieku 11-15 lat (z naciskiem na grupę młodszą). Decydującym o tym czynnikiem jest tu oczywiście pora emisji, która zazwyczaj przypada na godziny popołudniowe, a więc pora w której wśród widowni dominuje ta grupa wiekowa. Istotna jest również możliwość realizacji programu z rówieśnikami odbiorców (np. Wielokrotność i monotonność powtórzeń przy nagrywaniu materiały z reguły wyklucza udział zuchów). Uważam też, że wiek 11-15 lat jest to najlepszy okres na zainteresowanie harcerstwem. Statystycznie właśnie w tym

wieku najwięcej nowicjuszy zasila nasze szeregi.

Program * powinien więc przerabiać zagadnienia na poziomie harcerskim wzbogacane elementami technik wędrowniczych. Wątek wędrownicy w moim przekonaniu powinien być ukazaniem dalszego horyzontu, obietnicą na przyszłość czegoś równie interesującego jak harcowanie.

Koncepcja

Do realizacji programu proponuje podejść jak do organizacji zbiórki i wykorzystać do tego celu całe bogactwo metodyki harcerskiej.

Zawsze dominującą musi być zasada wędkii, nakazująca nam przede wszystkim przedstawiać to co jest atrakcyjne dla odbiorców, a nie co my chcielibyśmy pokazać. Proponowałbym unikać wszelkiego rodzaju wątków o charakterze czysto moralizatorskim, ideowym – te rzeczy musimy niejako „przemycać”. Nasi widzowie w programie muszą ujrzeć to co ich do harcerstwa przyciągnie: przygodę; przyjaźń, aktywne barwne życie; niekonwencjonalne, nowe pomysły na spędzanie wolnego czasu. Ramowy rozkład programu skonstruować należy na zasadach dobrej zbiórki (stałe elementy, coś nowego – coś starego, przemienności elementów, zasada tempa, zasada logicznego ciągu, najciekawsze na koniec, zadania międzyzbiórkowe).

Program powinny prowadzić stałe dwie te same osoby (tak by z czasem sama ich obecność na wizji była kojarzona z programem – stałe elementy). Do zadań ich należałoby: zapowiedzi poszczególnych części odcinka, komentarze, wywiady, przekazywanie informacji i ogłaszanie konkursów – słowem wszelkie wypowiedzi lektorskie.

Program ukazywać się powinien raz na dwa tygodnie (uważam, że jest to maksymalna częstotliwość na jaką nas stać z przyczyn organizacyjnych) i trwać 15-20 minut. Pożądane jest stała pora emisji.

Nazwa musi być ogólnie zrozumiała (nie tylko dla harcerzy) i zachęcająca. Przydało

by się też jakieś logo zawierające symbole organizacji.

Ramowy układ programu

Czołówka

Krótki i bardzo dynamiczny klip z efektami dźwiękowymi

Zapowiedź

Migawkowe omówienie zawartości programu w stylu „dziś w programie”

Temat główny

Część stanowiąca oś programu którego poszczególne elementy układają się w spójną całość (zasada logicznego ciągu). Powinien stopniowo od pierwszego odcinka wprowadzać młodego widza w świat harcerskiej przygody. Być przewodnikiem, czy swoistym ABC harcerstwa, ale też nieustanną szkołą wodzów (kursem zastępowych). Z oenka tego widz powinien się dowiedzieć: jak można ciekawie spędzić wolny czas, rozegrać interesującą grę, sprawkować przygodę. Wreszcie: jak zorganizować zastęp, dobrą zbiórkę, przyswoić nowa techniki harcerską. Swoje miejsce znalazła by też promocja nadesłanych przez harcerzy pomysłów (zbiórek, akcji, wyjazdów itp.). Unikać należałoby: relacji i sprawozdań, zaś wszelkie uroczystości świętowa „oczami” przeciętnego harcerza (śledząc prace zastpu).

Poradnik gier

Inscenizacja najciekawszych gier terenowych jakie można prowadzić w zastępie (drużynie) – oddająca ich istotę i atmosferę. Prezentowane w formie przepisu: zasady, potrzebne materiały, wskazówki odnośnie przygotowań i realizacji. Gry najlepiej by były nowe i szerzej mało znane. Część z nich mogła by pochodzić np. z konkursu.

Kronika i informacje

Wiadomości harcerskie z całego kraju. Przedstawione w formie krótkich zwięzłych opisów (na wzór Teleekspressu). Ilustrowane filmami VIDEO i fotografiami

nadyslanymi z kraju. Informacje organizacyjne o charakterze ogólnozwiązkowym (ew. regionalnym) i prestiżowym (np. zlot X lecia ZHR, BS itp.). Ten punkt, choć zajmował by niewielką część programu wymaga solidnej organizacji pracy i znacznego zespołu korespondentów terenowych. Można by go zdublować z systemem rzeczników prasowych chorągwi (hufców, miejscowości) - o ile taki powstanie. W praktyce istnieje możliwość przeskokolenia takich osób pod względem współpracy z TV oraz prawdopodobnie wyplatania honorariów (lub zwrotu kosztów) za wyemitowany materiał. (stałe elementy)

Konkurs

Konkurs dotyczący uważnego oglądania danego odcinka (z odpowiedzią zawartą w programie), z atrakcyjnymi nagrodami (sprzet turystyczny bądź harcerski – przydatny do zajęć w terenie), najlepiej ufundowany przez sponsorów. (zadanie międzyzbiórkowe)

Piosenka

prosty teledysk piosenki harcerskiej (turystycznej), możliwie tematycznie nawiązujący do tematu głównego.

Przerwywniki

Relkamówki, kreskówki, parodie reklam znanych firm promujące ZHR, harcerskie ideały, obozowe życie, przygody na szlaku itp. Element przedzielający poszczególne części programu, wprowadzający zmianę nastroju, zwiększający dynamikę. (przemienność elementów)

Uwagi wykonawcze

Poza przedstawianym tematem bardzo ważny jest sposób realizacji (forma). Program powinien posiadać dużą dynamikę (zasada tempa), przejawiająca się w: dużej zmienności elementów (gęsty montaż), swobodna realizacja obrazu (zdjęcia z ręki, w terenie, w ruchu). Jak ognia unikać należy statycznych, długich wywiadów; relacji z typowych (podobnych) uroczystości, powtórzeń tematów.

Sam magazyn w TV w mojej koncepcji jest jedynie elementem większego systemu. Program ma za zadanie wzbudzenie zainteresowania harcerską przygodą i być zachętą do dalszych poszukiwań. Dopelnieniem całości są propozycje: pisma, zespołu animatorów i podręcznika.

„Gazeta Harcerza”

Dopelnieniem, czy raczej rozszerzeniem, tematyki poruszanej w programie mogło by być pismo kierowane do harcerzy o zasięgu ogólnokrajowym. Gazeta powinna być adresowana głównie do zastępowych, tak jednak by była też interesująca dla szeregowych a nawet niezrzeszonych. Tematycznie powinna być sprzężona z aktualnie emitowanym odcinkiem (dwoma w przypadku miesięcznika) – opis prezentowanych zdjęć, teksty śpiewanych piosenek, kronika i informacje. Powinna mieć swoje wydanie internetowe podwieszane pod strony ZHR-u. Drukiem rozchodzić mogła by się we wszelkich szkołach gdzie docieramy.

Zespół animatorów

Kilkuosobowy zespół animatorów – wizytardzie organizujących życie harcerskie wszędzie tam gdzie pojawi się zainteresowanie miejscowej młodzieży. Zespół zapewniał by stałą opiekę i nawiązanie kontaktu z najbliższą jednostką ZHR. System pracy można by wzorować na doświadczeniach wydziału „Wschód”. Konieczne by też było zorganizowanie dla liderów powstających środowisk letniego i zimowego kursu (w ramach programu „Horyzonty”). Zespół powinien być osiagalny pod telefonem tak by jej numer można było podawać na wizji.

Podręcznik harcerza

Elementarz podstaw skautowania dla biskopka. Ciekawa kolorowa forma. Solidne wydanie, dużo rysunków i zdjęć (na wzór zachodnich podręczników dla skautów). Powinien zawierać jedynie informacje podstawowe na poziomie młodzika.

Najwięcej powinno być tych dotyczących bytowania w terenie, turystyki, obozownictwa, pionierki itp. Mógłby mieć (dodatково lub osobno) wydanie w formie płyty CD-ROM z elementami multimedialnymi: fragmenty filmów, muzyki (np. Hymn harcerek, Bratnie słowo...), wypowiedzi.

Chrześcijańskie oblicze ZHR

W mojej grupie zajęliśmy się chrześcijańskim obliczem ZHR. Na sali znajdowała się dość reprezentatywna grupa tzn. różne chorągwie i wszystkie trzy stopnie instruktorskie. Dyskusja przebiegała miejscami dosyć burzliwie i jak należało się spodziewać zostało przedstawionych wiele przeciwstawnych poglądów. Nie nastąpiła jednak ich polaryzacja. Przeważnie chodziło o przekonanie jednej osoby. Cieszę się, że nasi instruktorzy myśleli w podobny sposób, bo tylko dzięki temu udało się tak szybko (3,5 h), dojść do wspólnego projektu, który przedstawiam poniżej:

ZHR musi się określić jako organizacja chrześcijańska a nie tylko oparta na chrześcijańskim systemie wartości. Czemu? Odpowiedź znajdujemy w prawie i przyrzeczeniu harcerek: „Harczer służy Bogu”, a trudno jest służyć nie wiedząc komu. Harcerstwo wychowując nie może pomijać najważniejszej sfery życia człowieka, jaką jest życie religijne i duchowe. Stąd twierdzenie jakoby wiara i religia harcerza jest jego prywatną sprawą i nie można w nią ingerować, jest błędne. Jednym z naszych celów jest wychowanie harcerza na człowieka wierzącego.

Chrześcijaństwo definiujemy poprzez nauczenie Kościoła Katolickiego, dopuszczając jednocześnie harcerzy, czy drużyny grupujące harcerzy innych wyznań chrześcijańskich jak Prawosławie, czy protestantyzm a nie islam czy świadkowie Jehowy.

Instruktor wychowując i mając na uwadze chrześcijański charakter programu wychowawczego ZHR podejmuje

działalność wychowawczą w porozumieniu z jego środowiskiem rodzinnym.

- W przypadku osób niewierzących, mając na uwadze zapis statutowy (pkt 4) mówiący o naszym otwarciu się na każdego poszukującego swojej wiary oczekujemy postawy uczynnego poszukiwania, zmierzającego do samookreślenia się religijnego.

Jako wychowawca harcerzy (głównie poprzez przykład własny), instruktor ZHR musi być człowiekiem wierzącym, instruktor wierzący to instruktor praktykujący. Istotne aby nakazy swej wiary wypełniał szczerze z potrzeby serca, rozumie i dobrej woli. Drużynowy nie powinien być innego wyznania niż większość jego harcerzy, gdyż nie będzie prowadził rzetelnego wychowania religijnego.

Naturalną cechą wiary chrześcijańskiej jest wychodzenie z nią na zewnątrz. Apostołstwo jest obowiązkiem chrześcijanina. Jeśli mamy w wierze wychowywać, musimy dawać o niej świadectwo własnym życiem. ZHR, aby służyć Bogu musi oddziaływać z Wiarą na zewnątrz.

Następnie wspólnie wypracowaliśmy następujące instrumenty wcielania powyższych tez w życie. (nie zachowana kolejność ważności)

1. Zaopatrzenie każdego drużynowego w pozycję „Podręcznik duszpasterza harcerek”
2. Zobligowanie naczelnika do uuefektynienia działalności rady duszpasterskiej ZHR, do konkretnego i owocnego działania jej w organizacji poprzez przede wszystkim kształcenie, wydanie pomocy i materiałów metodycznych.
3. Stworzenie czytelnej struktury kapelanów harcerek.
4. Zobligowanie komendantów chorągwi do egzekwowania od hufcowych prowadzenia formacji religijnej wśród instruktorów hufców.

5. Udział kapelanów w kształceniu instruktorów
6. Zmiany w stopniach instruktorskich
7. Zmiany w statucie (organizacja chrześcijańska)

Phm. Grzegorz Skrzeczyński

Opinie...

WP - Czy uważa Druh że określenie ZHR-u jako organizacji chrześcijańskiej jest potrzebne?

ŁP - Wydaje mi się że tak, jest konieczne i oczywiście zaraz podniosą się głosy wszystkich ludzi którzy uważają inaczej. Jest kilku takich instruktorów z którymi rozmawiałem, i oni mimo zdaniem nie rozumieją podstawowego argumentu który jest jasny dla ludzi wierzących, że drogą zbawienia jest Chrystus i to wszystko wyjaśnia. Jeżeli mamy jakieś enigmatyczne zapisy w statucie to one rozmywiają tylko sprawę, nie mówią jasno i wprost.

WP - Czy nie sądzi Druh, że tego rodzaju określenie może spowodować odejście dużej ilości instruktorów z organizacji?

ŁP - Jeżeli taki przepis wejdzie i będzie oficjalnie obowiązujący, będzie nakaz że tak musi być, to odejdzie. Natomiast ja się nie boję tego ponieważ uważam, że wtedy przyjdzie do nas wielu innych instruktorów nastawionych ideowo tak jak będzie organizacja określona. Ludzie będą chętniej do nas przychodzili bo wiadomo o co chodzi, wiedzą w co wchodzi, a nie jakieś rozmycia. Nie wiem czy uda się na zjeździe przeforsować taką sprawę.

WP - A po co nam w ogóle taka mocna wyrazistość?

ŁP - Działające czasy potrzebują takiej wyrazistości, jeżeli jesteśmy rozmyci to nie liczymy się.

WP - Dziękuję bardzo za rozmowę.

WP* - WSZECHPOLAK

ŁP** - Łukasz Paczesny

WP - Czy zgadza się Druh z takim wyraźnym stanowiskiem że

programowych mówiących o tym że ZHR ma być organizacją nie tyle wychowującą według wartości chrześcijańskich co wprost organizacją chrześcijańską.

MR - To znaczy wydaje mi się że tak, ponieważ w ostatnim czasie został zmieniony zapis w prawie harcerek, dekalogu i instruktorzy będący ateistami nie przekażą tych chrześcijańskich wartości młodym harcerzom ponieważ sami ich nie akceptują. Należy więc dążyć do tego by przekształcić ZHR w organizację chrześcijańską.

WP* - WSZECHPOLAK

MR** - Mikolaj Różycki

Ideał przewodnika ZHR

Przewodnik to świadomy wychowawca przygotowujący młodych ludzi do życia zgodnego z systemem wartości wynikającym z Przyrzeczenia i Prawa Harcerskiego.

Zasadniczo pwd pełni funkcję drużynowego. Może też być szczerpewm, członkiem komendy hufca (odpowiedzialnym np. za kształcenie zastępowych), szefem hufcowej kapituły HO (o ile jest HR-em). Zanim jednak podejmie się innej funkcji winien być wcześniej drużynowym.

Warunkiem otwarcia próby pwd jest posiadanie otwartej próby HO, zaś zamknięcia pwd posiadanie stopnia HO.

Komisja instruktorska zasadniczo zajmuje się formacją instruktorską, ale ma obowiązek oceny formacji harcerekiej kandydata na instruktora i podjęcia, w razie potrzeby stosownych kroków (dodatково zadania lub skierowanie powtórne do Kapituły HO).

Opiekunem próby winien być phm lub hm. W uzasadnionych przypadkach może to być pwd z otwartą próbą phm i ukończonym, z wynikiem pozytywnym, kursem phm.

Hm. Paweł Zarzycki

PROGMET w sieci

Już jest dostępna w sieci internet strona wyw poświęcona Zjazdowi Programowo-Metodycznemu OH-y!

Adres: www.free.com.pl/zjzdoh/

Znajdziesz na niej m. inn. fotografie ze zjazdu, i inne ciekawostki.

ZAPRASZAMY!

HARCERSTWO A POLITYKA

Polityka ma być postrzegana przez harcerzy jako dobro wspólne - zgodnie z nauką, Jana Pawła II. Jest więc sposobem, który ma pomóc zbliżyć się nam do Idealu. Niestety przez część instruktorów nie jest tak postrzegane. Czasem uważa się je za temat trudny i nieprzyzwoitym, o którym nie godzi się rozmawiać. Mimo jak najlepszych chęci jest to postawa aspołeczna i niezgodna z 1 punktu prawa harcerskiego. Ten stan rzeczy musi jak najszybciej ulec zmianie.

Zespół zajmował się opanowaniem stosunku ZHR do polityki. Debata została podzielona na 2 części. W pierwszej priorytetem było zastanowienie się nad tą częścią statutu, mówiącą o apartyjności ZHR.

Przedstawione zostały następujące zagadnienia:

- Czy instruktorzy mogą sprawować funkcje kierownicze w rządzie? - Czy instruktorzy mogą pełnić funkcje kierownicze w partiach i stowarzyszeniach politycznych?

Po długotrwałych dyskusjach stwierdzono większość głosów, że mogą pełnić takie funkcje w rządzie, natomiast w wypadku partii i stowarzyszeń politycznych nie uzyskano jednoznacznej odpowiedzi.

W części II uczestnicy spotkali się z zaproszonymi gośćmi:

- panią Julią Pitera, Radną miasta

Warszawy
- panią Katarzyna Mozek dyrektorem biura

pełnomocnika rządu do spraw rodziny
- panem posłem Antonim Macierewiczem

Goście przedstawili nam jaka rolę mogą i mają pełnić instruktorzy ZHR w następujących dziedzinach życia społeczno - politycznego:

- samorządowej
- władzy wykonawczej
- władzy ustawodawczej

Z debaty można wyciągnąć następujące wnioski:

Instruktorzy ZHR nie tylko powinni czynnie uczestniczyć w życiu społeczno politycznym kraju, ale też je kreować i w miarę indywidualnych predyspozycji i zainteresowań starać się o zdobycie kierowniczych funkcji w poszczególnych dziedzinach życia społeczno-politycznego.

Hm. Marek Różycki

Jasne oblicze OH-y ZHR/Instruktor ZHR pro obywatelski

ZHR jest organizacją pro obywatelską, wypływa to z charakteru chrześcijańsko-narodowego. Świą pro obywatelskość wyraża zarówno na szczeblu lokalnym, jak i państwowym przez:

- wychowywanie harcerzy do odpowiedzialności za państwo (np. czynny i aktywny udział w wyborach)
- inicjowanie i wspieranie działań mających na celu rozwój i dobro Polski - szacunek dla władz i prawa
- propagowanie pozytywnego wizerunku Polaków i Polski
- przygotowanie się do służby i jej pełnienie w chwilach największej wagi (np. BS, klęski żywiołowe)
- reagowania na działania wbrew Chrześcijaństwu czy narodowi (np. próba legalizacji aborcji, posiadania miękich narkotyków)

Instruktor jest obywatelem, czyli:

- posiada poglądy polityczne i potrafi interpretować bieżące wydarzenia społeczno-polityczne
- bierze aktywny i świadomy udział w wyborach - swoją postawą daje przykład wzorowego Polaka - przestrzega obowiązki konstytucyjne
- czynnie uczestniczy w życiu społecznym
- szanuje demokratycznie wybrane władze i obowiązujące prawo - reaguje na działania sprzeczne z interesem publicznym
- dąży do rozwijania dóbr Polski

hm. Paweł Zarzycki

Raport ze ścieżki wędrowniczej

Tematem dyskusji na ścieżce wędrowniczej było omówienie nowej koncepcji opracowanej przez Choragwie Mazowieckiej, Pomorskiej i Północno-Wschodniej.

Koncepcja zakłada m.in.:

- zmianę gradacji ważności form pracy w drużynie wędrowniczej
- ograniczenie liczby wędrowników w drużynie do liczby zapewniającej drużynowemu komfort pracy indywidualnej
- zmianę systemu stopni poprzez wyłączenie stopnia ćwika
- wprowadzenie nowych struktur na poziomie Choragwi, tzw. Koncepcja Rodów/Klanów
- zniesienie Systemu Zastępowych
- przeniesienie sekcji na poziom Choragwi
- podniesienie Rozwoju Duchowego do najważniejszej drogi rozwoju osobowego wędrownika

Najwięcej kontrowersji wzbudziła reforma systemu stopni wędrowników oraz pomysł wprowadzenia nowych struktur. Dlatego zostały powołane dwie komisje, który miały dopracować te dwie kwestie i przedstawić wynik obrad na podsumowaniu.

Ścieżka wędrownicza zakończy się przygotowaniem

Chciałbym oczywiście tradycyjnie przeprosić wszystkich uczestników zjazdu za niedociągnięcia organizacyjne.

Prywatnie bardzo się cieszę, że mogłem tu spotkać tylu dobrych znajomych i przyjaciół. Do zobaczenia na kolejnym zjeździe w innym (mam nadzieję) mieście.

Czuwaj!

Phm. Artur Oleszczuk

Dziękuję wszystkim przybyłym za ZJAZD, instruktorom za aktywny udział w pracach zjazdowych. Obsłudze zjazdu za trud wniesiony w jego organizację. Dzidzi za żywiołowość i bal. Instruktorom ZHR za rycerską postawę na balu.

CZUWAJ!

*Hm. Paweł Zarzycki
szef Mazowsza*

